

ÚSTAV PRO ODBORNÉ ZJIŠŤOVÁNÍ
PŘÍČIN LETECKÝCH NEHOD
Beranových 130
199 01 PRAHA 99

Č.j.: 326/07/ZZ

Výtisk č.

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA

**o odborném zjišťování příčin incidentu
letadla Jak 11, poznávací značky OK-JZE
dne 10.8.2007**

Praha
Září 2007

A) Úvod

Provozovatel:	BMZ-AIR SERVICE spol s r.o.
Výrobce a model letadla:	SPP n.p. Kunovice, typ JAK 11
Poznávací značka:	OK-JZE
Místo události:	MTMA LKCV
Datum:	10.8. 2007
Čas:	06:35 UTC

B) Informační přehled

Dne 10.8. 2007 během přeletu letounu JAK 11 na zahraniční letecké vystoupení došlo v prostoru MTMA LKCV k nesprávné funkci pohonné jednotky. Pilot se rozhodl pro nouzové přistání na vojenské letiště LKCV. Při přistání nedošlo ke zranění posádky a letoun nebyl poškozen. Událost byla na ÚZPLN ohlášena pilotem letounu.

Příčinu události zjišťovala komise ÚZPLN ve složení:

Předseda komise:	Ing. Lubomír Střihavka
Člen komise:	Milan Pecník

Závěrečnou zprávu vydal :

ÚSTAV PRO ODBORNÉ ZJIŠŤOVÁNÍ PŘÍČIN LETECKÝCH NEHOD
Beranových 130
199 01 PRAHA 99

Dne 27. srpna 2007

C) Hlavní část zprávy obsahuje odstavce:

1. Faktické informace
2. Rozbory
3. Závěry
4. Bezpečnostní doporučení
5. Přílohy (uloženy u výtisku č. 1 v archivu ÚZPLN)

1. Faktické informace

1.1 Průběh letu

Dne 10.8.2007 pilot prováděl přelet letounu JAK 11 na zahraniční letovou ukázkou. Let byl zahájen na letišti LKKB a dále měl pokračovat na LKTB k pasovému odbavení. Cílovým místem bylo letiště LHKE v Maďarsku. Asi 10 min po vzletu v prostoru obce Bečváry došlo k náhlému snížení otáček motoru, které se ustálily na hodnotě 1500 ot/ min a došlo k nastavení listů vrtule na hrubý úhel. Na základě kontroly parametrů motoru, pilot tuto situaci vyhodnotil jako závadu vrtule. Vzhledem k místní situaci se rozhodl pro přistání na vojenské letiště LKCV. Během přistávacího manévru pilot udržoval chod motoru na maximálně možných dosažitelných otáčkách. Letiště LKCV v okamžiku vzniku závady na motoru bylo pro letový provoz uzavřené z důvodu blížící se místní bouřky. Pilot na základě vyslaného požadavku „EMERGENCY“ obdržel povolení pro přistání. Pilot přistál na RWY 14.

1.2 Zranění osob

Zranění	Posádka	Cestující	Ostatní osoby (obyvatelstvo apod.)
Smrtelné	0	0	0
Těžké	0	0	0
Lehké/bez zranění	0/1	0/1	0/0

1.3 Poškození letadla

Nedošlo k poškození letounu.

1.4 Ostatní škody

NIL

1.5 Informace o osobách

Pilot letadla: muž, věk 55 let, držitel platného pilotního průkazu ATPL. V době události měl pilot nalétáno celkem cca 16 000 hodin, jako předváděcí pilot letounu JAK 11 cca 80 hodin.

1.6 Informace o letounu

1.6.1 Základní informace

Letoun typ JAK 11, poznávací značka OK-JZE, výrobní číslo 171511, výrobce SPP n.p. Kunovice, rok výroby 1955.

Celkový nálet v době události byl celkem 1055 FH a 217 FH od GO. Poslední prohlídka byla provedená v rozsahu roční prohlídky dne 26.9.2006 dle Směrnice pro údržbu letadla JAK 11.

Letoun má vydané a platné Zvláštní osvědčení letové způsobilosti pro kategorii "Experimentální".

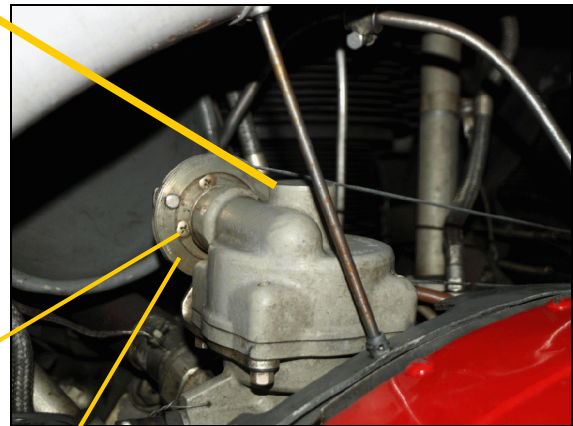
Motor: typ M 21
výr číslo: 212142
rok výroby: 1959
TSN/TSO: 811/309 FH

1.6.2 Technický nález

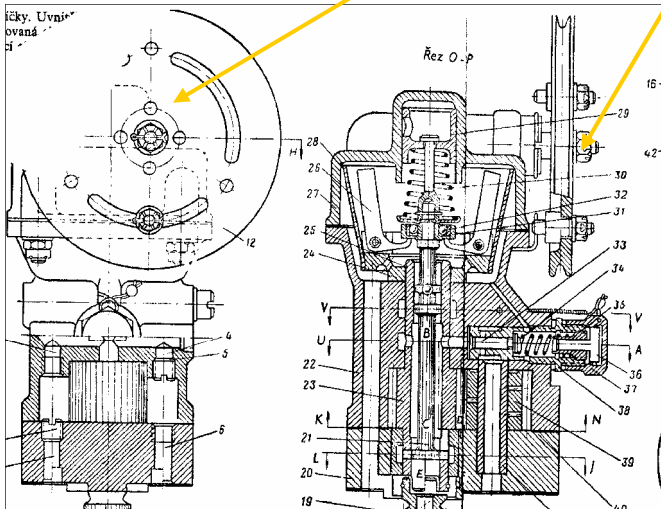
Při kontrole pohonné jednotky byl zjištěn uvolněný náhon hřídele řízení regulátoru stálých otáček vrtule R-7E, který je umístěn v přední části na skříni motoru. Náhon řízení regulátoru je proveden lanovodem obepínajícího kladku, která je pomocí náboje připevněna ke hřídeli řízení regulátoru. Spojení kladky a náboje je provedeno nýtovým spojem pomocí čtyř ocelových nýtů $\varnothing 3,5$ mm se zapuštěnou hlavou. Nýtový spoj náboje s kladkou byl původní. Směrnice pro údržbu letadla JAK 11 zvlášť nespecifikuje kontrolu tohoto montážního uzlu.

pohonná jednotka JAK 11

regulátor R-7E

montážní výkres náhonu řízení regulátoru

1.7 Meteorologická situace

Počasí na místě přistání:

- CAVOK

- teplota +18,4°C;

- vítr 270°/ 3 m/s;

Světelné podmínky - den.

1.8 Radionavigační a vizuální prostředky

Radionavigační prostředky byly na letišti vypnuty z důvodu blížící se místní bouřky.

1.9 Spojovací služba

Spojení pilota letounu s TWR LKCV bylo na kmitočtu 133,0 MHz.

1.10 Informace o letišti

Letiště LKCV je vojenské letiště.

1.11 Letové zapisovače a ostatní záznamové prostředky

Nejsou ve vybavení letounu daného typu.

1.12 Popis místa incidentu

Nevyužito

1.13 Lékařské a patologické nálezy

Nevyužito

1.14 Požár

Nevyužito

1.15 Pátrání a záchrana

Nebylo organizováno.

1.16 Testy a výzkum

Nebylo zadáno.

1.17 Informace o provozních organizacích

Nevyužito

1.18 Doplňkové informace

Nevyužito

1.19 Způsoby odborného zjišťování příčin

Odborné zjišťování příčin incidentu bylo vedeno v souladu s předpisem L 13.

2. Rozbory

2.1. Rozbor faktických informací

- velitel letadla měl odpovídající kvalifikaci pro plánovaný letový úkol,
- v době vzletu byl letoun provozuschopný a měl platné ZOLZ,
- stav počasí a letiště neměl vliv na vznik incidentu.

3 Závěr

Příčinou poklesu otáček pohonné jednotky bylo přerušení náhonu řízení regulátoru vrtule R-7E vlivem provozního opotřebení. Událost je hodnocena jako incident z technických příčin.

4 Bezpečnostní doporučení

Událost vzhledem k odlišnosti provozu letounu JAK 11 nevyžaduje ze strany ÚZPLN přijetí další bezpečnostních doporučení.

Provozovatel na základě vlastních zkušeností z provozu letounu JAK 11 navrhne doplnění „Směrnice o údržbě letounu JAK 11“, která je z roku 1992 o úkony zajišťující bezpečný provoz letounu.